

Előfizetési árak:
 Évesre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy hóra . . . — „ 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:
PÉCSÉTT, Mária-utca 1. sz.
 a kir. itélőtábla épületével szemben.
 hová az előfizetések és a lap
 értéktudására vonatkozó felszo-
 lások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
PÉCSÉTT, Mária-utca 1-90 szám
I. EMELET
 hová a lap szállítási részét
 illető minden kérelmének inté-
 zendő.
 Kéziratok vissza nem adandók
 —
 Hirdetmények
 a kiadóhivatalban vétetnek 18

Nyers anyag raktárak.

Pécs, 1895. augusztus 27.

(* *) Abból az alkalomból, hogy a pécsi ipartestület komolyan elhatározta, hogy házat épít, célszerűnek tartjuk felemlíteni azt a körülményt, hogy most volna az ideje arról is gondoskodni, vajjon nem volna-e szükséges Pécsétt is az ipartestület aegise és kezelése alatt nyers-anyag-raktárakat létesíteni, és pedig mindjárt a testület saját házában?

Nagyon jól tudjuk, hogy a mai panaszszal telt korban a kisiparos megölje a tőke, ennek az áldozata ő, a tőke rabszolgaságában áll, ennek él, ennek áldozza minden küzdelmét és munkaerejét. Azok a férfiak, kik szaktekintélyeknek szeretik magukat tartani az ipar-ügyek terén, feltalálták az iparszövetkezetek eszméjét, kikürtölték organumaik útján, hogy ez az egyetlen panacea, a mely képes a kisiparosokat a teljes elzüléstől megmen-teni.

Részünkről nagyon helyesnek tartjuk a szövetkezetek intézményét, ott a hol akad e végből alkalmas agilis ember, a ki az ügyek élére áll; de másrészt kissé elhibázottnak tartjuk, ha több földhözragadt iparos szövetkezik, hogy majd ők együttesen veszik föl a konkurrenciát a nagy tőkével; mert tudvalevőleg a semminek bármelyik hatványa is csak semmi; és csak a felfuvalkodott béka és az ökor meséjére emlékeztet, ha valaki azt hiszi, hogy például Pécsétt az iparszövetkezetek prosperálnának. Hogy ne menjünk messzire, ott van a pécsi asztalosok áruraktára a Jókai-terén, a részvényesek mondhatják meg legjobban, mily borzasztóan vannak megelégedve az üzlet pangásával. Hja, mert a konkurrenciát még így egyesülve sem győzik a nagyobb tőkével.

Pedig hát itt a tagok valamennyien bizonyos összeggel járultak e szövetkezethez. Persze, mikor aztán azt a szomorú tényt kell figyelembe vennünk, hogy többen vannak olyan kisiparosok, a kik a legkisebb összeget sem képesek előteremteni, hogy azt — legyen bár egy részvény tiz forintra szabva — befizethessék a közös pénztárba: hasonló volna argumentációnk a vaknak beszélni a színekről, akár csak ezeknek a szegény kisiparosoknak, kik

napról-napra keservesen tengetik életüket, a szövetkezeti intézmény előnyeiről.

Van az országban több helyen, köztük a tiszamenti Szolnokon is ipartestület, mely saját házában bőr- és deszkaraktárt tart fenn, és ezeket az árucikkeket tagjainak kis részletekben, mindig a szükséglet szerint hitelre bocsátja rendelkezésére, a mi oly előny, melyet e helyütt nem lehet eléggé hangsúlyozni.

Felhozható itt az az ellenvetés, hogy hisz a bőr- vagy a fakereskedő is hitelez a reá szorult iparosnak. Ugy ám, csak hogy ebben a hitelezésben nincs köszönet; mert mint a tapasztalat bizonyítja, legtöbb kisiparos éppen e miatt a hitel miatt megy teljesen tönkre és az önálló emberből lesz nap-számos, a házbirtokosból zsellér, a ki földes padlóju szobában él összezsufolva háznépével, melynek ablakait a tél hidege ellen fűrészpórral töltik ki, vagy pedig papirossal ragasztják be.

Tudvalevőleg az a kereskedő, a ki hitelez az ilyen kisiparosnak, beszámítja a kockázatot és a várakozási időt is, a mi okból sokkal nagyobb hasznót igényel magának, mint esetleg egy készpénzzel fizető kundschaftnál. Vegyünk aztán egy ügyes, de szegény cipészt, a kinél megrendeltek egy pár cipőt például 6 frtéért. Nem lévén pénze, a megrendelőtől sem kérheti a pénzt előre. Kénytelen hitelre szorulni. Ha már a nyers anyagért, a mit hitelre vásárol, a kereskedőnek fizet 4 frt 50 krt, a hozzávaló apró „Zugehör“ belekerül 50 krba: úgy éppen egy forint haszna marad a pár cipőn, a min eldolgozik virradattól naplementig. Bizony, inkább elszegődik ez az iparos gazdagabb szaktársához munkásnak, a midőn többet és kevesebb megerőltetéssel képes megkeresni.

Éppen ezeknek az állapotoknak megszüntetésére hivatják az ipartestületek kebelében, a saját regie-ben felállítandó és szervezendő nyers anyag-raktárak. Ide belemegy a szegény iparos, megkapja hitelre, nem 4 frt 50 krt a pár cipőre való anyagot, de 3 frtéért, vagy még olcsóbban; mert hát az intézmény nem a megszorult emberek kizsákmányolására van hivatva, a munkát elkészíti és az érte kapott pénzből megfizeti az adósságát, tisztán megmarad neki 3

frtja, a mi valamivel csak jobb díjazás, mint az előbbi példában feltüntetett 1 frt.

Hasonlóképp megy ez az asztalos szakmánál is. Azt a hasznót, a mit a kereskedők sokszorosán megvesznek a szegény iparoson, ily áruraktári intézmény mellett megtarthatják maguknak; mert az ipartestületnek a kezelés és mérsékelt haszon 2—3%-ból kikerül, míg a legszolidabb kereskedő is átlag 10%-ra dolgozik.

Nagyon megszívlelendő volna tehát és nem győzzük eléggé ajánlani a pécsi házépítő iparos- ság figyelmébe, hogy létesítse ezt a nyers anyag- raktárt és addig is, míg a háza felépül, bocsássa tanulmányuttra valamelyik közegét a hazába Szegedre, Aradra, Kecskemétre, Szolnokra, Nagy- Váradra, hol már vannak ilyes intézmények, a mikor is az itt észlelt előnyök alkalmazásával, a kezelés mikéntjének ellesésével Pécsétt is létesít- hető lesz efféle nyers anyag raktár nagy áldására és jótéteményére a nagyszámú kisiparosoknak.

* Állami anyakönyvek Baranyában.

Ma bocsátotta ki a vármegye a nagy plakát alakú hirdetményt a születéseknek és haláleseteknek az állami anyakönyvvezetőnél való bejelentése tárgyában. A plakát minden község házában ki leendő függesztve. Intézkedés történik:

I. Bejelentési kötelezettségről mely szerint a születéseket és haláleseteket folyó évi október hó 1-től kezdve az állami anyakönyvvezető- nél kell bejelenteni. Minden születés és halálozás azon állami anyakönyvvezetőnél jelentendő be, kinek ke- rületében előfordult. Vasuton, hajón történt születés és halálozás a kiszállítás, illetőleg kiszállítás helyén il- letékes anyakönyvvezetőnél jelentendő be. Minden születés legkésőbb a születéstől számított egy hét alatt jelentendő be. Halva születettek vagy születés kö- sben elhaltak legkésőbb a születést, illetőleg elhalálozást követő legközelebbi hétköznapon jelentendők be. Min- den halálozás legkésőbb a legközelebbi hétköznapon jelentendő be.

A plakát végén II. a büntető határoz- mányok vannak felsorolva, mely szerint a bejelen- tésre kötelezett, ki a bejelentést a megadott határ- időben nem teljesíti vagy a ki tudva valótlán beje- lentést tesz, amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágást követ el és 300 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik.

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

A szabadulás.

Mikor az ötödik esztendejének utolsó napja lejárt, föltételeesen szabadlábra helyezték. Pedig még egy esztendeje volt hátra.

A pátriárka-képző fegyházigazgató kiadta neki a rabmunkájából összeszerakott összeget. Rendes kis összeg volt és becsületes pénz; az igazgató bátorító beszéde pedig a kamatja.

— Fiam! ön még édes fiam, új életet kezd, mintha most szabadulna ki a szülői szárnyak alul. Meggyőződés, hogy a hátralevő esztendeje is akár elmúlt volna már. Isten áldja meg fiam, — soha lássuk itt többet egymást.

A rab kezét csókolt orozva.

— Hagyja uram, engedje, mintha apám volna. Igaza van, új, jobb, szebb életet kezdek. Köszönöm önnek.

Az örök felnyitották a nehéz, vassal bélelt kaput, az igazgató kézen vezette odáig a fiatal embert.

— A legközelebbi vonat tizkor indul, de a mi kapunk nem nyílik föl nyolc után; isten vezesse.

Összeboruló két hársfásor szegte be a hosszú utat, tele virággal, tele itallal. Néhány elkésett méh még most is ott rézgeskedett a fák sü- rüjében.

A kiszabadult hallgatta a zümmögést, du- dolást.

Mintha csak az ő élettörténetét fonnák a döngő méhek nótába.

... Két fia volt a tehetős fakereskedőnek. Ő volt az öregebb, az első asszonytól való. Az öccse két esztendővel fiatalabb, annak ma is él az anyja, — ha él. Az apa soha szerette öregebb fiát, ötét. Mintha csakugyan oka volna annak, hogy az édes anyja halála volt az ő születése.

Nem. Nem szívelte; a mostohája még ke- vésbé. Hanem a másik, az öccse, az szemefénye volt a háznak. Neki meg zsarnoka, ura, paran- csolója. — Mikor a lelke zsendülni kezdett, föl- támadt benne a dac, az ellenszegülés. Éhsége kö- tötötte csak a familiájához, semmi más. Tanulmányait félbeszögte, inasnak adott kamasz korában: el- szökött. Isten tudja hol csavargott, neki is olyan homályos a rá való emlékezés. Egyszer hasatoloncol- ták — az atyja kilökte. Valami anyai nagybátyja, kisszörű hivatalnok megszánta és beszereste ir- noknak.

Idő és nyomoruság féket vetettek a lelkére, megbecsülte magát; szerették, jó munkaerő volt, tán haladt volna is, ha van némi készütsége. Csak az apja nem vette be soha.

Akkor azután megint egy ballépést követett el: megházasodott a 80 krajcár napidijára. Azt hitte, ha lesz kivel megfelezni a nyomoruságát: könnyebb lesz elviselni. Persze nem lett. Hanem összetették a kettejük nincsetlenségét s mihamar ros- kadozni kezdtek alatta.

Mikor a kettős kereszt elviselhetetlen lett, mi- kor nyomorogni, lenéseni látta édes kis asszonyát, leküzdötte dacos természetének fel-felütődő ellent- mondását: elment az apjához segítségért esedezni. Hiss úgy meggazdagodott az apja, hiss olyan dusan élnek.

Az apja igazi kalmár volt.

— Ugy köll neked veasett bolond. Köllött ne- ked asszony? Edd meg. Egyétek meg egymást. Juj be édes.

Balog Miklós kitámolygott az apja irodájából. A kapubejárát baloldalon az öccse lakása volt, a ki most kezdő fiskális. Már volt nála. Kihallatásott a kártyások zivaja: kontra, — rekontra.

Szűgyenérzete ökölre ment nyomorusága tu- datával. Emes győzött, — hisszen ma foglaltak nála.

Bement. Öccse előtt halommal állt az esüt- péns bankólepedőn.

— Édes öcsém, testvérem, nyomorgok. Apánk süket a szavamra, légy te igazabb hosszám, segíts meg: kölcsönbe.

A mostoha öccse éppen pechben volt. Ötödik buzásra föladta a pártiet.

— Eredj pokolba, elég a magam baja. Én is terád akarok szorolni. Majom: köllött neked asszony, az is koldus, mint magad.

Tehát pofonütötték jobbrul-balrul. Kiszédelgett. Az előszobában egy pillanatra megállt, az ékes le- géuyszoba forgott vele, csak egy pontja állt asilár- dul: a fegyverfogás. Hogy esett, mint esett, hogy tudná? Nem volt akkor idő a tudomásvétele, —

Hírek.

Pécs, 1895. augusztus hó 27.

— **(A király Zentán nem fogad deputációkat.)** Ó felsége az apostoli magyar király szeptember 20-án érkezik Zentára, hol megtekinti a Tisán verendő katonai hid munkálatait. A király már 21-én Kolosvárra, majd Bánffy-Hunyadra utasít, hol megtekinti a hadgyakorlatokat néhány napig időzik. 26-án visszatér Schönbrunnba. A felséges ur csak Bánffy-Hunyadon fogad deputációkat.

— **(Frigyes kir. herceg öröklése.)** Frigyes kir. herceg — mint mohácsi tudósítónk írja — a napokban értesítette helyei jószágigazgatóját, hogy nagybátyjától Albrecht kir. hercegtől örökölt Belle, Sátoristye, Herceglak és Isabella föld uradalmakból álló birtokát szeptember hó 21-én fogja átvenni. E végbirt szeptember hó 20-án Mohácson az Herceglakra érkező nejevel, Isabella kir. hercegnővel és gyermekeivel. Baranya vármegye határára, de különösen Mohács képviselő testülete máris intézkedik, hogy a lakosság a kir. hercegi család Mohácsonal imponánsan fogadja. A kir. hercegi család hajóval érkezik Mohácsra.

— **(Frigyes főherceg Baranyában.)** Mint mohácsi levelezőnk értesül, Frigyes főherceg és családja részére már megrendelték a külön hajót. Frigyes főherceggel, — hír szerint — még néhány főherceg fog Baranyába jönni vadászatra. A fogadtatás dolgában Mohács város képviselőtestülete is ülést tart legközelebb.

— **(Tíz éves találkozás.)** Azok a tanítók, kik 1885-ben végezték a pécsi róm. kath. tanítóképződét, összejűltek a tegnapi napon, tiszteletüket tették Vörös volt osztálytanárnál, kit az esteli bankett alkalmával Haragosó Károly tanító köszöntött fel. A volt tanulóársak közül megjelentek: Rivésy Antal (Szemely), Haragosó Károly (Somogy-Juta), Dobesay János (Szt-Katalin), Valter Antal (Csikó), Zajga Béla (Német Lad), Hübner József (Nádasd), Saas György (Szoderkény), Hebenstreit József (Csássta), Mocsáry Antal (Kárász), Szalay Gyula (Nagy-Kozár) és Kron János (Szagy). Az összejűltek kegyelettel emlékestek meg elhunyt tanárjukról, Heid János volt laskafalusi plébánosról is és ma d. c. 9 órakor testületileg vonultak a belvárosi templomba, hol részt vettek az Istentiszteleten. A volt iskolatársak azon község megegyezéssel váltak el, hogy 15 év múlva újra összejűnnek.

— **(Rencsoló torokklub Szalántán.)** A rencsoló torokklub, e réme a gyermekeknek — mint szalántai levelezőnk írja, Szalánta községben s környékén szórványosan grasszál. Trixler Rudolf dr. járási orvos a községben megjelenővén a szükséges óvó intézkedéseket megtette. Jelenleg egy 4 éves leánya szenved e betegségben.

— **(Utazó tolvajok Zelesnyénél.)** Egy férfi és egy nő járkáltak tegnap és ma délelőtt a pécsi nagyobb üzletekben mindenütt „angyalos” forintocokat és krajcárokat keresve, ígérve az előbbiekért 2 frtot, a krajcárért 10 krt darabonkint. Mig az illető kereskedő ezeket a pénzeket előkereste, addig a jeles firmák össelopkodtak mindent, a mi kezük ügyébe került. Véletlenül horogra kerültek; éppen egyik nagyobb stiklijük elkövetésében akadályoztattak meg a rendőrség által. Mivel kihallgatásuk alkalmával többféle nevet mondtak be, a rend-

őrség Zelesnyhez kísértette a két kalandort, hol lefényképezték őket. A fényképek sokszorosítottván, azét fognak küldetni az összes rendőri hivatalokhoz, valahonnan majd csak tudatják, hogy ismerik a jeles utasó párt. Addig a pécsi rendőrség vendégszeretetét élvezik. Megmotostatásuk alkalmával nagyobb mennyiségű késpénzt és ékszerket találtak náluk. Állítólag Módosra valók.

— **(Szalkay színtársulata Mohácson.)** Mohácsi levelezőnk írja: 10-12 nap óta működik Mohácson és még mindig küzd Mohács hasafias és művelt (?) közönsége közönyével. Pedig Szalkay igazán megérdemelné a pártolást. Társulata jól van szervezve. Az eddigi előadások magas színvonalon állottak. De hogy is ne, mikor a társulatnak oly két kitűnő tagja, mint Szalkay igazgató és felesége részesíti a közönséget a humor és énekművészet gyönyöreiben. Van a társulatnak még több kitűnő tagja. Ezek közül leginkább kiválik Tábóri Frida, aki tavaly óta rohamosan haladt előre. A kisasszonyt herceg játéka és iskolázott hangja a legnevezetesebb szerepekre predestinálja. „Goldstein Számi”-ban Nellike szerepét oly kedvesen játszotta, hogy a közönség szűnni nem akaró tapsal jutalmazta. A kisasszonynak nagy jövőt jósolunk.

— **(A falu „bölcse”.)** Szajk községnek egyéb nevezetességeken kívül van egy profétája és egy „bölcse”. A proféta sok minden félével foglalkozik: földműveléssel, szállórekonstrukcióval, filloxera ütéssel (a tőkétet betemeti hamuval), időjósással s a legnehezebb problémák és témák megfejtésével. Teszem azt, ha valaki azt a témát adná fel megfejtésül: Volt e sz. Péter Rómában? — a szajki proféta visszavonul legbelsőbb termeibe s három napon át működteti agyának összes tekervényeit. Az eredmény meglepő, mert nevetve adja elő a megfejtést, mely szól eképen: erre a kérdésre megfelelni a legkönnyebb, hisz az egész világ tudja, hogy sz. Péter Rómában volt. — A falu bölcse már komolyabb számba megy. Neve Richter János. Mesterégre nézve bognár, nincs oly kényes ügy, mely éssé és leleményességet követel, a mit a falu bölcse nyélbe nem tűne. A sok stikli közül csak a legujabbat akarjuk nyilvánosságra hozni. Hogyan, hogyan sem a falu bölcének nem tetszik a jelenlegi osztálytanító P... M... nem kutatjuk, hogy személyes ellenszennvel viseltetik-e iránta, vagy másoknak akart vele szolgálatot tenni, elég az hozzá, hogy nevezett tanító, ki a szüniidőt Pestmegyében töltötte, a következő tartalmu levelet kapta: „Mint hogy az anyanyelvben gyenge, az előmenetelben még gyengébb, legjobb lesz, ha otthon marad tanítónőnek, legalább nem kell ide oda járni...” Aláírva: Richter János, pénztárnok. Kinek a pénztárnoka nem tudjuk, de a legkomolyabb elbírálás alá esik a bognár urnak az örültséggel határos beavatkozása a tanhatóság jogkörébe, mi megtorlást követel. Mert az ilyen ember vagy eszelős, vagy rosszakaratu. Mindkét esetben megfigyelés alá esik. Ajánljuk a falu bölcét az illetékes körök figyelmébe, hogy többé oly bolond dolgokat ne művelhessen. A legsajnálatosabb a dologban az, hogy a tanító most nem akar visszajönni Szajkra. Pedig itt a tanév kezdete.

— **(Magyar egyesület Eszéken.)** Az eszéki magyarok közös ügyük érdekében tömörülni kezdenek. Józán Dénes eszéki református lelkész felhívására e hó 19-én megjelentek az ottani kös-

ponti vendégfogadóban s rövid, hazafias eszmecsere után megalakították az Eszéki magyar egyesület-et. Az egyesület alapszabályait jóváhagyás végett azonnal átterjesztették a horvát országos kormányhoz. Az alakuló kösűlés tagjai az intelligens osztályból kerültek ki. Jelen volt az eszéki kereskedelmi és iparkamarai elnöke, Miskolcys is.

— **(Vesztett kutya Garéban.)** Garéban most szombaton Kiss György földműves ember kutya nagy riadalmat okozott. A köcsa eb veszett volt s Resch Anna nevű 8 éves kis leányt és a garói kanászt megharapta, kiket is tegnap szállítottak a budapesti Pasteur-féle intézetbe.

— **(A filloxera terjedése.)** Baranyamegye Szent-Lőrinc és Bük köségeinek szőlőiben a filloxera jelenléte megállapítottván, nevezett kösége határát a földművelésügyi miniszter zár alá helyezte. Így azután majd kiirtjuk a filloxerákat és mindent Festetics gróf bölcsességének köszönhetjük, illetőleg az őszinte grófi liberalizmusnak, mely a dűlő ügyet uborkafára vitte.

— **(Dráma a temetőben.)** Szigetvárról írják: A szigetvári temető csendjét szombaton délután több egymásután hallható lövés zavarta meg. A zajra előjött temetőőr egy asszonyt látott kirohanni a temetőből, Krishaber, elhunyt szigetvári polgár sirjánál pedig ott találta átlőtt halántékkal annak fiát, a 38 éves Krishaber József késest, ki kezében tartotta még a fűtőlő revolvert. Krishabernek már huzamosabb ideje rosszul ment az üzlete. Bujában ivásnak adta magát. Feleségét nem bírta elterteni, amiért az asszony ajtó mutatót az urának, nehogy a munkabíró ember helyett is neki kelljen dolgoznia. Krishaber több napig hajléktalanul ódngött Szigetvár környékén, az éjjeleket a kukorica földön töltve. Szombaton elhívatta a feleségét, hogy beszélni akar vele, előbb azonban alaposan bepálinkázott. A temetőbe csalta az asszonyt és mikor ez szabadkozott, hogy Krishaber újra hazamehessen, éppen atyjának sirjánál a szerencsétlen ember elővette elrejtve volt revolverét és kétszer rálőtt a feleségére, ki segítségért kiáltva menekült férje elől. Alig távozott az asszony néhány lépésnyire, Krishaber maga felé fordította a revolvert, kétszer egymásután lőtt magára. A második lövés halálos volt.

— **(A gyorsajtás eredménye.)** Mennyi panaszra adott már okot a gyorsajtás. Hol a ló, hol a kocsis, hol pedig a járó-kelő publikum lesz áldozatává. Tegnap este felé is valami helybeli fuvaros hajtott örült sebességgel végig a szigeti országúton, mire a futásban felhevülő ló elragadta a gyenge alkotmányt s repülő sárkányként hurcolta maga után a kocsit, kocsisával. Egy recsegés, a kocsi rudja eltört, s szerencse, az alkotmány a kocsissal megállott, míg a vad ló a ruddal még gyorsabb futásnak eredt. Egy kis orvoslás válnék szükségessé.

— **(A játék vége.)** Kis Dező iskolásfiu a belvárosi templom vasáracsanak ajtajával játszott. Reáfeküdt s úgy hintázza többi barátja. Az ajtó azonban kijött a zárból és teljes erővel a pajkos fiura esett. Szerencséjére csak könnyű horzsolásokat szenvedett s a sekrestyéstől kapott alapos dorgatoriumokat.

— **(Körjegyzők értekezlete.)** Mint Szalántáról írják, a pécsi járás összes körjegyzői f. hó 29-én délelőtt Rácpetren több fontos ügy megbeszélése végett körjegyzői értekezletet tartanak, melyre elnöktől a járás főszolgabíráját kérték fel.

Es volt az ő fészkük. Ez-e még?

Két ablak világos volt, lehajtott lámpafénye szűrődött át rajta. Egyik ablak függőnye a szélben volt gyüremelve. Balogh Miklós úgy hitte, ez a menyország hasadéka. Milyen édes lesz rajta bekukucskálni. Hogy ha ők laknak itt még...

Csakugyan a mennyország volt.

Kövére barna asszony árulkodó éjjeli pongyolában ült az ágy szélén, úgy ringatott egy ernyős kis bölcsökocsit. Cuppogott a piros aszájával s a puffók kis poronty csengő nevetéssel feleselt vissza. Igazán a mennyország volt.

De Balogh Miklós pokolnak nézte. Megkapaszkodott a régi módi, kiugró ablakrácsba és egy káromkodó tekintetet vetett föl az égre.

Asztán, asztán leessett a feje sihaló mellére, összeszorította vértelen ajkát, ki ne törjön belőle az átok, föl ne riadjon az a nevető fattyu, maradjon boldog az a némbér.

Lábujjhegyen sompolygott el onnan, szorosan fogta zsebkezdőjét a szemére, még a kövesetre hulló könye se üssön neszt. Ugy ment a folyóig, mely az utca végén mormogott csendesen. A parton valami jutott eszébe. Visszalábhegyelt még egyszer. A konyhablak fölszeje nyitva volt, azon beeresztette a zsebkezdőjét. Abba volt a rabkeresménye bekötve.

Milyen sok ismeretlen halottat fognak ki esztendőn át a mi vizeinkből.

Móra István.

csak leakasztott egyet a fényes puskák közül s az ajtón keresztül lelötte őcsesét. Asztán maga ellen fordította fegyverét. A másik csó töltetlen maradt. Akkorra letépérték.

... A méhek zömmögnek tovább...

Asóta nem látta a feleségét. De igaz, a tárgyaláson édes jó istenem...

Elővette kanavász zsebkezdőjét, abba volt bekötve a rabkeresménye, amit asztalos munkájával szerzett. Illaván. Száztizenhét frt 40 kr. Ha neki akkor ennyije lett volna?

Kiért az állomáshoz, ott lehevert egy padra.

És boldognak érezte magát, először asóta.

Asztalos vagyok. Kitöltöttem az inasestendőt keserű kenyéren. Oh én eszemem, én mártírom! Van nekem eldugott csendes parasztfaluk az országban: olyat keresünk. Ott is köll koporsó s halottnak, nyoszolya az élőknek, bölcső a gyerekeknek. Oda megyünk. Én leszek az új asztalos. Új fűrészbán fog.

Kitagadom az apámat.

A portás kisbőgő hangja bezugta az állomást:

— Jegyet váltani tessék...

Balogh Miklós szinte búsanke volt, hogy most ő maga vált jegyet. Egész jegyet.

Asztán visszafeküdt a padjára. A gondolatait fűste tovább.

— Szegény jó Malvinom. Hogy is élt asztán? Sose panaszkodott írásban, sohase. — Ejh olyan ügyes volt, olyan jó. S az a varrógép egy fél ember. Néha több egy férfinál. Meg eladott egyetmást.

Az én órátam, az egyik szoba butorát, — talán az egyik ágyat...

Szegény ember, kiment az eszéből, hogy elvették azokat azután mindjárt.

A gőzbika bömölt messziről, az állomás jelzőharangja sikongott, a villamos csengő elkezdett berregni.

A vonat beérkezett.

Ez viss az új világba, mennyországba.

Maga volt a kupéban. Végigdült annak falócáján s mihamar elaludt. Csak úgy fejealja nélkül. Nem igen volt kényelemhez szokva.

Szokatlan álma volt. Minduntalan az őcsesét látta. Egy-egy állomáson fölébressztette a gőzső fűtő, s ha elszenderült, megint csak Kálmánt látta maga előtt. Ugy, kártyával a kezében, fölállal felő fordulva. Asztán valami csattanás...

Akkor megállt a vonat az ő állomásukon.

Hajnalodott. Nem pirosan még, csak szőkén.

Egyedül szállt ki. A nagykorcama omnibusza várt a város felől.

— Tessék beszállni.

— Köszönöm, nem megyek vendéglőbe. Hanem, ha bevissz a város széléig.

— Mit ad az ur?

— Hát mit adjak?

— Amit szánt...

— Gyertünk no.

A város végén, a gőzmalomnál leugrott. Onnat gyalog indult „haza.”

A harmadik kereszt-utcánál befordult. Arra laktak amakkor.

— **(Segély.)** Baranyamegye alispánja Baross Kálmán árvaszéki úlnöknek, kinek betegsége miatt fürdőre kellett mennie, a megyei nyilvános betegápolási alaptól segélyképp 150 frtot utalványozott, s ezt az alispáni intézkedést a belügyminiszter tegnap leérkezettj rendeletével helyben hagyta.

— **(A világiáró szalontai segédjegyző.)** Rusz Béla szalontai segédjegyző, mint már írtuk, biciklin akarja Európa egy részét bejárni. F. hó 21 én érkezett Zágrába, honnan egyenesen Triestbe biciklizett s azt írja, hogy arra az országutak sokkal jobbak s ezért képes volt 5 óra alatt 108 kilométer utat megtenni. 23-án indult Görz-Gradiška és az olasz határ felé, hol 40 forint vámot kellett leszurkolnia. A kalandos ifju segédjegyző egy hónapig marad még oda.

— **(Mégis lesz villamos vasut.)** A Ritschl nevű bécsi cég kérvényt adott be a városnak, hogy itt villamos vasuthálózat kiépítését engedélyezze. Amerikai rendszer szerint akarják az üzemet bevezetni, mely szerint az „Union“ amerikai cég már több, Pécshez hasonló fekvésű várost látott el villamos vasuti közlekedéssel. Természetesen a megvalósulástól még távol áll a terv s erre céloztunk multikori sorainkban. A cég azonban erősen reméli, hogy tavaszra már a munkálatokba foghat.

— **(Tolvaj szakácsné.)** Kovács Emilia, ki a nemrég elhunyt Mayer Antal szolgálatában állott mint szakácsné, a néhai gazdája tulajdonát képező tizennégyezer forintos takarékpénztári betétkönyvecskét valahogy elcsente, de utólrta a nemzis, mert az örökösök az elhunyt Mayer Antal jegyeseiből tudomással bírtak a takaréktári betétről, de az ennek megfelelő könyvecskét nem találván nyomozást indítottak, mely a takarékpénztártól nyert abbéli értesítés alapján, hogy egy asszony rövid idő alatt többször jelent meg ott egy 14.000 frtos betéti könyvecskével s nagyobb összegeket vett fel a betétből, csakhamar sikerre is vezetett. A gyanúsított Kovács Emiliánál tartott házkutatás közben megtalálták a betéti könyvecskét s az elejénte tagadásban levő tolvajné az ellene felhalmozódó bizonyítékok súlya alatt már be is vallotta bűnös tetteit. Egy helybeli lappnak az a közlése, hogy a tolvajné Mayer Antalnak betegápolónője volt, meg hogy a végrendelet tiz darab takarékpénztári betétkönyvet sorolt fel s az örökösök így jutottak tudomására a tizedik könyvecske hiányának, nem felel meg a valósnak, mert az elhunytat betegségében nővérei ápolták s a tolvajné csak szakácsnéi szolgálatot teljesített ott, a végrendelet pedig tiz takaréktári könyvről említést már csak azért sem tehetett, mert Mayer Antal végrendeletet egyáltalán nem is hagyott maga után.

— **(Az eszéki akasztás.)** Bali Mihály hóhér tegnap reggel — mint levelezőnk írja — újabb műtétet eszközölt Eszéken. A mult télen Gacisztában Scheiber János korcsmáros neje elkövetett gyilkosság főcinkosát Vojvodic Tomát akasztotta fel hozzá illő ügyességgel, úgy, hogy a páciens néhány perc alatt meghalt. Folyó évi április havában tárgyalta az eszéki törvényszék Vojvodic ügyét, mely alkalommal öt halálra, társait pedig 18 évi fegyházra ítélte.

— **(Elkobzott dinnyék.)** A ma reggel megejtett orvosi vizsgálat folytán ujabbban 115 drb részint éretlen, részint túlérett dinnye kobostatott el az árusítóktól, mely alkalommal tévesnek nyilvánítottuk sokaknak abbéli állítását, mintha az elvett dinnyéket a helyszínen a földhöz vágna a bizottság, hogy azután az ilyformán megsemmisített élvezhetlen gyümölcsből az ott ácsorgó gyerekek lakmárosnának. Ugyanis az elkobzott dinnyét a városi udvarán darabokra zussák, bekarbolásák, s eladás céljából átadják a gypmesternek; s ez helyes eljárás is.

— **(Elvessett marha.)** Petz András hársági földművelő nagy fájdalommal érte; egyedüli vagyona, a jó vörös riska tehén a mult napok egyikén nyomtalanul eltűnt. Keresték az egész határban, tűvé tettek mindent, de a riska csak nem került meg. Jelentést tett a szegény falusi ember a főszolgabírósnál, mely most közzéteti a bitang marhát.

— **(A ki s dinnyét őrsi.)** Az elmúlt éjjel az éjjeli őrsirat a Szechenyi-tér felső sarkán egy teljesen mozdulatlanul fekvő férfit talált, ki is midőn nagy nehezen felébresztették, azon kérdésre, hogy mit keres itt, azt válaszolta, hogy a dinnyét őrsi. „Részeg vagy mint a tők“ — mondja a rendőr — „nem tudnám, hogy őrsinál itt dinnyét, a hol legfeljebb csak héjat találás?“ — Mit volt mást mit tenni, bevallotta, hogy igen is részeg vagyok. Reggelig kialhatta magát a városban.

— **(Pogány község korcsma nélkül.)** Pogány — egyike a járás nagyobb községeinek — község regále-bérlője Grünhut Fülöp nem fizetvén pontosan az italmérségi adót, a községben megjelent pénzügyőr a pénzügyigazgatóság végső alapján elvitte a bérlő italmérségi engedélyét. Szomorú jelenleg! — Most korcsma nélkül vannak a pogányiak, s a községnek körülbelül 500 frt kára van, mert a

község vette ki az államtól az italmérségi adó beszedési jogot és a korcsmáros hónapokon át mit sem fizetett, sőt tőle be sem hajtható az összeg, mert semmiféle ingó avagy ingatlan vagyona nincsen. Legszébb a dologban az, hogy a korcsmáros szerződése alapján új évig bent marad a korcsmában — természetesen nem mint korcsmáros — és így ha akadna is a hátralevő 4 hónapra vállalkozó korcsmáros, nincs épület, melybe őt elhelyezni lehetne. A pogányiaknak boruk nem lévén, kénytelenek a városból hozott drága és rossz pálinkát inni, mely egészségüknek nemhogy használ, sőt árt.

— **(A sport cirkuss utolsó előadása.)** Válogatott s nagyszámú publikum volt jelen Corradini cirkuszának utolsó előadásán. A legjobb erők működtek közre, úgy hogy utoljára is emlékezetes estét tölthettek a látogatók a már részben lebontott épületben. Az ígérethez híven egy kancát sorsolt ki a társaság, melyet 616. számmal egy uri asszony nyert meg, kinek a ló helyett, — melyet elfogadni nem volt hajlandó — 50 koronát adott Corradini igazgató. Nehány nap mulva már Klagenfurtban játsszik a kicsiny, de jó társaság.

— **(A „Pécsi Polg. Daloskör“)** f. hó 20-án „Abbásiába“ rendezett nyári ünnepélyén felülfizettek: Bózza József 3 frt 95 krt, Scholcs Antal 2 frt, Skrobay István 2 frt, Póth Vilmos 1 frt 40 krt, Resch Lajos 1 frt, Zöld N. 70 krt, Dollinger András, Dömmel Nándor, Rác N., Piribauer János, Havas N. és Daempfl Imre 40—40 krt, Vogl János, Bencenleitner Gyula és N. N. 20—20 krt, N. N. 10 krt és N. N. 05 krt, mely jószívű adakozásokért a daloskör választmánya ez uton is hálás köszönetét fejezi ki. — Ez alkalommal megemlítjük, hogy a multság sikerét Kaufmann Lajos alelnök fáradhatlan működésének köszönhetni, a jól sikerült tűzijátékot pedig Konvalinka készítette és rendezte.

— **(A szegárdi esőcsináló.)** Szegárd városa abban a kivételes helyzetben van, hogy akkor van esője a mikor akarja. Mi ugyan erősen kételkedünk ebben s tréfának vagy gunynak tartjuk az egészet, de azért köszönetünk kedvéért lenyomatjuk ide az egyik szegárdi lapnak következő hírd.

— **(Praktikus esőcsináló.)** Szegárd város ismert esőcsinálója, Miskolcay a mult napokba várva írt és szerencsésen bekövetkezett eső után aláírásai ivvel kezében jelent meg egyes házaknál anyagi támogatást kérve azért, hogy a kívánt esőt oly sikeresen megcsinálta. Azzal indokolta ezt a kérelmét, hogy anyagi támogatással esentul még jobban módjában lesz megvizsgálni az ég és felhők alakulását és így könnyebben is sikerül majd neki esőt csinálni akkor, a mikor a t. c. publikum megrendeli.

— **(Kell a „fenyének“.)** Vigkedvű társaság gyülekezett össze a napokban egy vidéki földbirtokosnál. A vacsora természetesen künn a szabadban lett tálalva. De hűvös idő járván, a gondos háziasszony, nehogy a kedves férjek egészségében kár esék, meleg italokról gondoskodott, ami thea alakjában került az asztalra. A házigazda inasa, János sovár pillantásokat vetett a theáskannára, mely azt a bizonyos folyadékot tartalmazta, melynek dicséretéből a férfivendégek ki nem fogytak. Végre észrevesszi az egyik János kívánságát s odaszól neki:

— Kell-e thea, János?
János illendőképén megpödrinti bajuszát, azt mondja, hogy kell bizony.
Hát kapott.

— Az urak csak tovább dicsérgetik azt a folyadékot, melytől János majdnem hogy hanyatt vágódott, mikor megkóstolta. Keserű letykó volt. És János, szörnyen megbotránkozott (természetesen csak ugy magában) az urak fura gesztusán, mert konstataulta, hogy ez rosszabb a herbatiénánál.

— Elhisszátuk, mert sem rumot, sem cukrot nem tettek belé. De hát meg kellett inni, mert ami jó a nagy uraknak, annak csak jónak kell lenni egy kiszolgált bakakáplárnak is. Azonban nagyon megörült, hogy valahogy minden nagyobb kalamitás nélkül ledrukkolt. Mikor es megtörtént, szörnyű fitymáló pillantásokkal mérte végig a theáskannát.

— Hát kell-e még thea, János? — ingerkedett vele az imposter vendég.

— Kell a fenyének, — indignálódott János, mit a társaság hangos éljenzással kísért.

TÁVIRATOK.

— **A kit holta után rehabilitálnak.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Rohonczy és Andrassy Géza gróf a becsület bíróság ülése után hajnali négy órakor megjelentek a főpostán és Rohonczy egy ajánlott levelet adott fel Jakabffy címére. A levélben azt írta neki, hogy dacára a becsületbíróság diskvalifikáló ítéletének, kész kiállani vele bármiféle fegyverre. A levél-

hordó későn érkezett, a levelet visszaverte a főpostára, honnét ezzel a felirással „Cimzett meghalt“ küldték vissza Rohonczy képviselőnek.

A kaszinó épületére kitűzött gyászlobogót ma délelőtt bevonták, mert a házszabályok értelmében csak 24 óráig függesztik ki gyász jelül a fekete zászlót.

A becsületbíróság két tagja Jakabffy mellett, kettő pedig ellene szavazott, úgy, hogy a marasztaló ítélet döntő szavazata a Karolyi Tibor grófé volt.

Jakabffy holttestét ma délután kettőkor vették a pályaudvarra, honnét a családi sirboltba szállítják.

— **A brazilai felkelés.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A londoni „Times“nak jelentik Rio de Janeiro-ból, hogy a brazilai kormány és a riograndei felkelők közt kötött békeszerződést Castillo tábornok hívei a kongresszusban hevesen megtagadták. Ha a kormány Castillo híveit nem tudja feketé tartani, a béke nem lesz tartós.

Laptulajdonos
SZAUTTER GUSZTÁV
Felolószerkesztő
PLEININGER FERENC.
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

1157. szám.
1895.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében eszenél közhírré teszi, hogy a pécsi kir. járásbíróság 1895. évi 15280. számú végzése következtében Dr. Liber György ügyvéd által képviselt Muldini testvérek javára Fillingier István ellen 25 frt 62 kr s jár. erejéig fogantatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 1655 frt 90 kr-ra becsült üzleti árucikkek, berendezések, szobabutorok és felszerelésekbeli álló ingóságok, nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a pécsi kir. bíróság 16753. 1895. sz. végzése folytán 25 frt 62 kr. tőkekövetelés, ennek 1895. évi március hó 1. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 32 frt 71 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Németh-Üröghöm G. sz. leendő eszkölésére 1895-ik év augusztus hó 28. napjának délutáni 4 órája határidőül kitűzetik és abhos a venni szándékosok oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében késpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pécsen, 1895-ik évi aug. hó 16. napján.

Engler Kálmán
kir. bírósági végrehajtó.

1221. szám
1895.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében eszenél közhírré teszi, hogy a pécsi kir. járásbíróság 1895. évi 13635. számú végzése következtében Dr. Fürst Győző ügyvéd által képviselt, Prager Samu javára, Propper Mór ellen 75 frt s jár. erejéig fogantatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 350 frt-ra becsült szobabutorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a pécsi kir. bíróság 15255. 1895. számú végzése folytán 75 frt tőkekövetelés, ennek 1894. évi augusztus hó 18. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 36 frt 06 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Pécsen, Zrinyi-utca 1. sz. leendő eszkölésére 1895. évi augusztus hó 29. napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és abhos a venni szándékosok oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében késpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pécsen, 1895. évi augusztus hó 11. napján.

Engler Kálmán
kir. bírósági végrehajtó.

1243. sz.
1895.**Árverési hirdetmény.**

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cs. 102. §-a értelmében eszenel közhírré teszi, hogy a pécsi kir. járásbíróság 1895. évi 16030. számú végzése következtében, Dr. Fürst Győző ügyvéd által képviselt, Oblath A. javára, Korzinek József ellen 158 frt 09 kr s jár erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 400 frtra becsült 80 köröszt tiszta busából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécsi kir. járásbíróság 17625 1895. sz. végzése folytán 153 frt 09 kr. tőkekötvetelés, ennek 1894. évi október hó 20. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 70 frt 91 krban bírósággal már megállapított költségek erejéig **Hosszú-Hetényben, hideghegyi dűlőben leendő esz-kölésére 1895. évi augusztus hó 30. napjának d. u. 3 órája** határidőül kintűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cs. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pécsen, 1895. évi augusztus hó 12. napján.

Engler Kálmán
kir. bírósági végrehajtó.16452. sz.
tlkvi 1895.**Árverési hirdetmény.**

A pécsi kir. törvényszék mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Vángl Jozefa babarcai lakos végrehajtónak, Schraub Jánosné sz. Schwál Katalin p. bogádi lakos végrehajtást szenvedő elleni 77 frt 18 kr. ugy ifj. Némethy József 36 frt tőkekötvetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék és a pécsi kir. járásbíróság területén levő, Püspök-Bogád határában fekvő, a p.-bogádi 267. sz. betétben felvett I. 427. hsz. fekvőségre végrehajtást szenvedőt illető $\frac{1}{2}$ részére 514 frt, ugyanazon betétben felvett 428. hsz. fekvőségre egészen 60 frt, a 214. sz. betétben felvett $\frac{1}{2}$ részére 999. hsz. szőlőnek végrehajtást szenvedőt illető $\frac{1}{4}$ részére 370 frt, s a 265. sz. betétben felvett I. 30. hsz. kert, 31. hsz. 6. sz. ház és urbéli illetőségre 301 forint becsárban az árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1895. évi október hó 24-én d. e. 10 órakor Püspök-Bogád község bíró házában** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át, vagyis 51 frt 40 krt, 6 frt, 37 frt, és 30 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. é. nov. 1. 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rend. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek, a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Pécsen, 1895. évi július hó 10. napján. A kir. törvényszék mint tlkvi hatóság.

Vodicska Ferencz
kir. törvénzéki albíró.

917. szám.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi miniszterium az 1895. évi augusztus hó 5-én kelt 43914 számú rendeletével a **pécs-varasdi államut** 11—12 km. szakaszán lévő **8. számú hidnak** helyreállítását 1209 frt 40 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat foganatosításának biztosítása céljából az **1895. évi szeptember hó 5-ik napjának d. e. 10 órájára a baranyamegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás** hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat **a kintűzött nap d. e. 10 órájáig** a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt Pécsen, 1895. augusztus 25-én.

Baranyamegyei m. k. építészeti hivatal.

Hirdetések jutányos áron vállaltatnak el.

ISKOLAKÖNYVEK.

A főgymnasium, főreáliskola, kereskedelmi, polgári leány és az összes elemi iskolák számára

eredeti bolti áron

valamint papir-, író- és rajzszerkek a legjutányosabb áron kaphatók

Engel Lajos utóda

könyv-, és papirkereskedésében Pécsen, Király-utca 4. sz. az „Aranyhajó” szállodával szemben.

Iskolakönyvek darabonként 20 krért kötötnek be.

Minden tanuló ki szükségeletét nálam szerzi be egy

csinos ajándékot kap.